

18 czerwca 1927 r.



G 03 f 1/00

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 5894.

Kl. 57 d 1.

Polygraphische Gesellschaft
(Laupen - Bern, Szwajcaria).

Sporządzanie wzorów reprodukcyjnych do pośredniego druku płaskiego.

Zgłoszono 6 grudnia 1922 r.

Udzielono 21 września 1926 r.

Pierwszeństwo: 12 grudnia 1921 r. dla zastrz. 1 — 6; 19 stycznia 1922 r. dla zastrz. 7 — 10 (Niemcy).

Wynalazek dotyczy sporządzania wzorów reprodukcyjnych do pośredniego druku płaskiego (np. druku Offset'a) i polega na tem, że przy pomocy maszyny do pisania, przesuwającej elementy słów wbok, otrzymuje się wzory, które czyni się zdolnymi do druku dowolną metodą reprodukcji graficznej.

Wynalazek polega dalej na tem, że odbijane czcionki zabarwia się wcieraniami farbami zapomocą krążków wprawianych w ruch mechanizmem barwikowym.

Na rysunku przedstawiono przykład wykonania przedmiotu.

Fig. 1—6 objaśniają sposób wykonania pisma, które potem przez przesuwanie elementów słów w obrębie jednego wiersza przerabia się na wzór, a mianowicie:

fig. 1 przedstawia klocek, na którym jest naklejona lub w inny sposób osadzona warstwa papieru *b* lub t. p. materiału, na którym jest napisana litera; w kločku *a* znajduje się żłobek *c*, który służy do trzymania, względnie bocznego prowadzenia i jako znak rozpoznawczy; fig. 2 przedstawia podobny klocek, lecz tak szeroki, że można zmieścić na nim cały wyraz; fig. 3 i 4 przedstawiają klocki kształtu *T* względnie *L*, fig. 5—zwykłą płytę; fig. 6—zastosowanie klocków *L* do utworzenia wiersza.

Fig. 7—12 przedstawiają różne sposoby zabarwienia ustawionego wiersza względnie poszczególnych czcionek, przed pisanem, a mianowicie: fig. 7 i 8—zastosowania do systemu składarek linotypowych, fig. 9 i 10—zastosowanie do syste-

mu składarek typograficznych, a fig. 11 i 12—zastosowanie do maszyn do pisania o czcionkach dzwigniowych.

Na fig. 6 *d* oznacza klocki, które przesuwają się na drażku *e*; drażek *f* podpira klocki z tyłu. Boczne drażki *g* mogą ograniczać szerokość wiersza, natomiast odstępy między poszczególnymi słowami można ustalać zapomocą klinów *h*, jeżeli kliny takie są przewidziane między wszystkimi klockami. W ten sposób można wiersze wyrzucać.

Zapomocą urządzenia drukarskiego obciągniętego papierem, np. walca maszyny do pisania, wiersze gotowe można odbić od razu na papierze. Płaskie czcionki na klockach usuwa się po odbiciu, wyciąga się kliny z układu wierszy i obciąga się klocki świeżym papierem. Po oddrukowaniu jednego wiersza można papier przedrukowy przesunąć znany sposób o jeden wiersz dalej i w ten sposób przedrukowywać poszczególne wiersze sporządzić całą stronicę książki. Stronicę przenosi się na kamień, metal lub gumę, a potem oddrukowywuje drogą litografii, cynkografii lub sposobem Offset'a. Można też więcej wierszy zestawiać jednocześnie w formie drukowej, a potem całą stronicę złożoną z czcionek płaskich przedrukować lub fotografować. Plamy powstałe na negatywach fotograficznych można zaretuszować. Klocki mogą być wykonane całe z metalu, np. z ołowiu, cynku, glinu, albo z twardej gumy, masy papierowej, papy, fibry, przy czem na tych klockach można pisać bezpośrednio.

Bardzo korzystne jest wyrabianie klocków z taśmy, od której, po napisaniu litery lub wyrazu odcina się odpowiednią część.

Wzór reprodukcyjny do pośredniego druku płaskiego można też sporządzić na maszynie do pisania i przenieść potem dowolnym sposobem reprodukcji graficznej, np. na maszynę Offset'a. Dobrze jest sporządzić przytem wzór reprodukcyjny przy

zastosowaniu tartych farb tłuszczowych, które zabarwia się czcionki przeznaczone do odbicia tak, że litery uzyskują wyraźne obrysy. Najlepiej wykonać to w ten sposób, że jeden lub więcej krążków barwikowych oddziela się od mechanizmu barwikowego i przeprowadza po złożonym wierszu, lub po oddzielnych czcionkach.

Na fig. 7 i 8 przedstawione są znane dźwigary czcionek kształtu U, przy których użyciu można posługiwać się tylko patrycami używanymi do sporządzenia pisma kontrolnego. Walec barwikowy 2 jest zasilany tartą farbą zwykłym sposobem i można go prowadzić wzdłuż patrycy 1*a* w kierunku strzałki *i*. Dźwigar walca barwikowego może być przesuwany w prowadnicy 3. Po przeprowadzeniu mechanizmu barwikowego wzdłuż wiersza walec papierowy 4, osadzony na dźwigni przechylnej 5, można przestawiać w kierunku strzałki *k* aż do położenia oznaczonego linią przerywaną, t. j. przycisnąć do zestawionego wiersza i wykonać w ten sposób odbitkę. Walec papierowy jest oczywiście zaopatrzony w odpowiednie urządzenie przełącznikowe, które po wykonaniu odbitki wiersza przesuwają papier o pewien odstęp. Po odchyleniu dźwigni 5 wstecz piszący może obserwować napisany wiersz w kierunku strzałki *m*.

Na fig. 9 i 10 dźwigary czcionek 6 wieszają, jak zwykle w składarkach typograficznych, na drutach 7, tak zwanego, kosza matrycowego. W niniejszym wypadku zamiast matryc są przewidziane patryce 6*a*. Drażki patrycy zestawia się znany sposób w kierunku strzałki *n*, w wiersz drukarski i przytrzymuje je w obsadzie 8 zapomocą przednich prowadnic 8*a*. Pomiedzy drażki patrycy można wprowadzać zwykłym sposobem przedziałki 9, które na końcu wiersz wyłączają. 10 oznacza walce barwikowe, które można w odpowiedni sposób prowadzić wzdłuż patrycy 6. W tym wypadku przewidziano walce barwikowe 10, które

odpowiadają całej długości wiersza i są prowadzone zdołu w górę w kierunku strzałki *c*. Walce barwikowe 10 są połączone ze sobą łącznikiem 11 i otrzymują roztartą farbę od cylindra 12, który znowu otrzymuje farbę z naczynia 13 zapomocą walca 14. 15 oznacza walec rozcierający farbę na cylindrze *m*. Walec papierowy 16 można przystawić do złożonego i zabarwionego wiersza zapomocą dźwigni 17, w kierunku strzałki *p*.

Fig. 11 i 12 przedstawiają maszynę do pisanie z dźwigniami czcionkowymi 18, które można przestawić w położenie punktowane zapomocą klawiszów. W tem położeniu czcionki 18a mogą być zaopatrzone w farbę zapomocą walca barwikowego 19, osadzonego na obrotowej dźwigni 19a, poczem walec papierowy 20 można przycisnąć do czcionek w kierunku strzałki. Walec barwikowy, po każdym zetknięciu się z czcionkami wykonywuje obrót w kierunku strzałki *r*, pod działaniem stosownego mechanizmu. Farbę może walec 19 otrzymywać z naczynia 21 zapomocą walców rozcierających 22 i cylindra 23.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Sporządzanie wzorów reprodukcyjnych do pośredniego druku płaskiego, znamienne tem, że na maszynie do pisanie lub przy jej pomocy zestawia się wiersz, którego elementy słowne można przesuwac, co umożliwia otrzymywanie układu wiersza, poczem z tak przygotowanego wiersza otrzymuje się wzór reprodukcyjny pośrednio lub bezpośrednio, dowolnym sposobem reprodukcji graficznej.

2. Sporządzanie wzorów według zastrz. 1, znamienne tem, że na maszynie do pisanie pisze się na klockach dających się przesuwac.

3. Sporządzanie wzorów według zastrz. 1 i 2, znamienne tem, że klocki można przestawiać względem siebie zapomocą przedziałek.

4. Sporządzanie wzorów według zastrz. 1—3, znamienne tem, że poszczególne klocki odcina się z taśmy.

5. Sporządzanie wzorów według zastrz. 4, znamienne tem, że po każdym elemencie słownym odcina się klocek od taśmy.

6. Sporządzanie wzorów według zastrz. 1—3, znamienne tem, że klocki są zaopatrzone w znaki rozpoznawcze stosownej szerokości.

7. Urządzenie do drukowania według zastrz. 1—6, znamienne tem, że czcionki zabarwia się tartami farbami tłuszczowymi, przyczem jeden lub więcej krążków barwikowych styka się z czcionkami.

8. Urządzenie według zastrz. 7, znamienne tem, że patryce nadające się do sporządzania pisma kontrolnego zabarwia się na składarkach zapomocą jednego lub więcej krążków barwikowych, prowadzonych przez złożone wiersze i wprowadzanych w ruch przez mechanizm barwikowy.

9. Urządzenie według zastrz. 7, znamienne tem, że jeden lub więcej krążków barwikowych umieszcza się w składarkach linotypowych z patrycami do sporządzania pisma kontrolnego w ten sposób, że można je przesuwac wzdłuż wiersza.

10. Urządzenie według zastrz. 7, znamienne tem, że w składarkach typograficznych stosuje się patryce zamiast matryc, a jeden lub więcej krążków barwikowych przesuwac się w kierunku drążków dźwigających czcionki.

11. Urządzenie według zastrz. 7, znamienne tem, że w maszynach z dźwigniami czcionkowymi zabarwia się dźwignię czcionkową zapomocą jednego lub więcej krążków, wprowadzanych w ruch przez mechanizm barwikowy, poczem przyciska się do nich walec z papierem.

Polygraphische Gesellschaft.

Zastępca: M. Kryzan

rzecznik patentowy.

Fig.1.

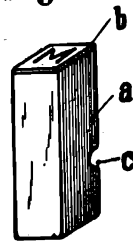


Fig.2.

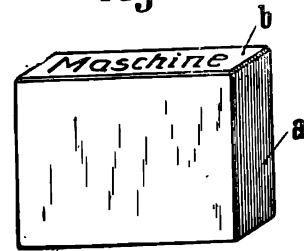


Fig.3.

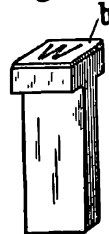


Fig.4.

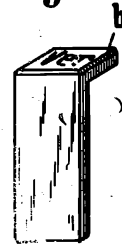


Fig.5.

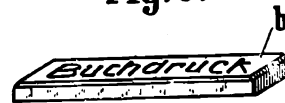


Fig.6.

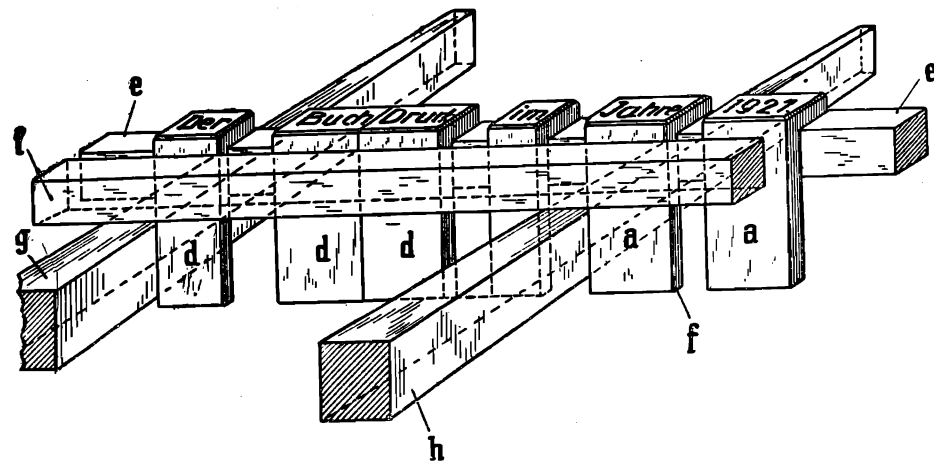


Fig.7.

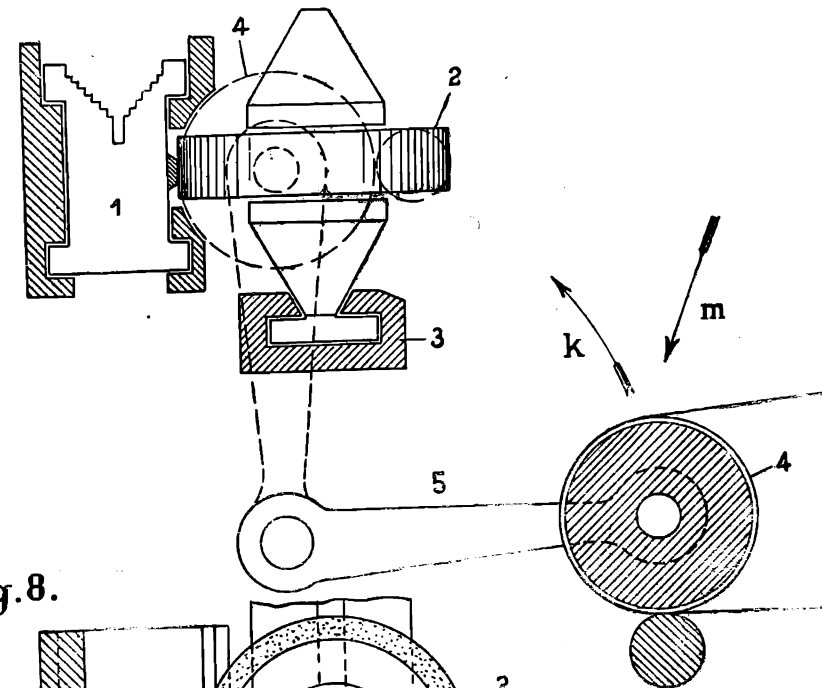


Fig.8.

